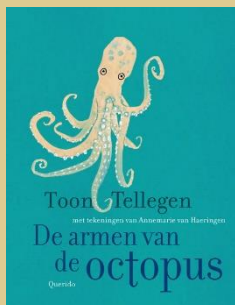

Inspiratiefiche

door Karen Simaey

De armen van de octopus

Auteur: Toon Tellegen

Illustrator: Annemarie van Haeringen

Uitgever: Querido

Over de makers

Toon Tellegen heet eigenlijk Antonius Otto Hermannus Tellegen. Hij is een Nederlandse schrijver, dichter en arts die vooral bekend is geworden met zijn kinderboeken. Hiervoor schreef hij vooral gedichten voor volwassenen. Veel van zijn werken zijn dierenverhalen. Veel volwassenen houden ook van de kinderboeken omdat er grappige, vreemde dingen in gebeuren en omdat ze soms wat filosofisch zijn. Tellegen won verschillende prijzen zoals: de Zilveren en Gouden Griffel, de Woutertje Pieterse Prijs en de Gouden Uil.

Annemarie Van Haeringen is een Nederlandse illustratrice en prentenboekenmaakster. Ze studeerde ook voor leerkracht (tekenen en handvaardigheid). Ze maakte ooit een serie filmpjes voor de televisie. Deze waren gebaseerd op verhalen van Toon Tellegen. Ze won verschillende prijzen zoals de Zilveren en Gouden Penseel, de Woutertje Pieterse Prijs en de Max Velthuis-prijs.

Bronnen: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Toon_Tellegen_\(schrijver\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Toon_Tellegen_(schrijver)) /
https://nl.wikipedia.org/wiki/Annemarie_van_Haeringen

Meer weten: www.annemarievanhaeringen.nl

Korte inhoud

De octopus heeft acht armen. Zeven ervan hebben een specifiek nut, de achtste hangt er zomaar wat bij. De octopus ziet die als een reservearm tot de potvis op bezoek komt. De potvis krijgt een arm cadeau en op zijn beurt geeft de potvis een vin cadeau aan de octopus.

1

VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Laptop of tablet

Toon de kaft van het boek:

- Welk dier zie je op de kaft? (een octopus – Als er iemand ‘inktvis’ zou zeggen kan je vermelden dat een octopus een soort van inktvis is. Een inktvis is een soortnaam, er bestaan verschillende soorten inktvissen. De octopus is dus een soort inktvis.)
- Weet je waar de naam ‘octopus’ vandaan komt? (Deze wetenschappelijke Latijnse term is afgeleid van het Oudgriekse octo-acht en pous-voet). In het Nederlands zeggen we dat een octopus ‘armen’ heeft, geen voeten of benen.)
- Is er iemand van de juryleden die Spaans of Italiaans spreekt? Hoe zeg je ‘acht’ in het Spaans? (ocho). En in het Italiaans (otto). Spreek samen met de juryleden deze woorden eens na elkaar uit: octo – ocho – otto. Vind je dat die op elkaar lijken?

Leuk om te weten: de octopus is de enige inktvis met acht ‘poten’, de andere soorten hebben er tien.

- Lijkt het jou handig of net onhandig om acht armen te hebben? Wanneer lijkt je dit handig, wanneer onhandig?
- Stel dat jij acht armen had, wat zou jij met je acht armen doen? (Laat de juryleden nadenken: met arm 1 zou ik ..., met arm 2 zou ik ..., ...)
- Wat zou een octopus doen met acht armen? (Alle antwoorden zijn goed.)

Je kan vertellen dat iemand een film maakte over een octopus. Je kan indien gewenst de trailer laten zien: www.youtube.com/watch?v=3s0LTDhqe5A

- Wat is de titel van het boek? (De armen van de octopus)
- Waarover zou het boek gaan volgens jou? (over de armen van de octopus)
- We hebben net al nagedacht over of het handig of net onhandig is om acht armen te hebben en wat je ermee zou doen. Zullen we eens kijken wat dit boek ons vertelt over de armen van de octopus?
- Wie schreef dit boek? (Toon Tellegen)
- Wie zorgde voor de illustraties? (Annemarie van Haeringen)

2

TIJDENS HET LEZEN

Lees rustig voor. Als er weinig tekst op een blad staat, laat de kinderen dan wat extra tijd om naar de illustratie te kijken.

Indien gewenst kan je tijdens het voorlezen wat dieper ingaan op de tekst of bijvragen stellen.

- Bij de tweede (rode) dubbele pagina: bij een octopus spreken we niet over poten maar over armen.
- Bij de achtste (appelblauwzeegroene) dubbele pagina:
 - Wat bedoelt de auteur met ‘Honger raakt nooit in de war?’ (het hongergevoel heeft niets met de armen te maken, voor een lege maag maakt het niet uit welke arm hem eten geeft.)
- Bij de tiende (rode) dubbele pagina: stop na de zin “Eén arm die nergens toe diende.”

→ Waarvoor zou hij die arm kunnen gebruiken? (alle antwoorden zijn goed, je kan hier ook verwijzen naar de ideeën die de juryleden voor het lezen voorstelden)

Lees nu de rest van de pagina.

— Bij de dertiende (paarse) dubbele pagina:

→ Waarom noemt de octopus de potvis, nu pootvis? (omdat hij die arm nu toch als een poot benoemt en aan de potvis gegeven heeft)

→ Waarom noemt de potvis de octopus nu septipus? (octo betekent 8 in het Latijn, 7 in het Latijn is septem)

3

NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Woordkaarten (zie bijlage 1)
- Tellen in het Latijn (zie bijlage 2)
- Papier / dikker tekenpapier
- Potloden / stiften / waterverf
- Schrijfgerief / penselen
- Koekjes, fruit of iets naar keuze om te eten
- Zout
- Laptop of tablet (om eventueel filmpjes te tonen)

Terugblik

→ Voor het lezen hebben we samen bedacht waarover het boek zou gaan. Klopte onze voorspelling?

→ De octopus gebruikt in het begin één arm per actie (vb. eentje om te eten, eentje om te schrijven enz.), wat later in het verhaal gebruikt hij ze ook voor andere dingen (vb. handen wrijven of met zijn schrijfarm eten). Wat vind je de beste keuze? Hoe zou jij dit aanpakken? (alle antwoorden zijn goed)

→ Zou jij ook meer armen willen? Zo ja, hoeveel en waarvoor zou je ze gebruiken? (koppel terug naar het gesprek vooraf - alle antwoorden zijn goed)

→ De octopus geeft aan geen benen te hebben. Wat vind je van deze uitspraak? (de octopus heeft geen benen nodig om te wandelen zoals wij, hij gebruikt zijn armen o.a. om te zwemmen ...)

→ Eén van de armen is gulzig. Wanneer ben jij wel eens gulzig? Waar durven jullie wel eens te veel van eten (alle antwoorden zijn goed, maar waarschijnlijk zullen er antwoorden komen als: snoepjes, frietjes, pannenkoeken, ...) Vind je dit een mooie eigenschap? (vb. nee, dat betekent dat je alles wil hebben. Het zou mooier zijn als je ook iets voor de anderen zou overlaten)

→ Eén arm is om te schrijven. Snap je dat de octopus het niet erg vindt dat niemand zijn brieven leest en hij nooit antwoord krijgt? Zou jij dat ook niet erg vinden?

→ Eén van de armen dient om te slaan. Goed nieuws: de octopus vertelt dat er nog nooit een reden is geweest om iemand een draai om zijn oren te geven. Wat zou de octopus wel als

- reden kunnen zien? (alle antwoorden zijn goed, maar koppel zeker de volgende vraag terug)
- Slaan is... sowieso geen goed idee. Wat kan de octopus beter doen dan iemand een draai rond zijn oren geven? (praten, uitleg geven, boos kijken)
 - Eén arm wordt als hoofdkussen gebruikt. Denk je dat de octopus graag slaapt? Aan welk zinnetje kan je dat merken? (Ja, hij slaapt graag. De arm is zijn beste vriend)
 - De arm om iets aan te wijzen of ergens iets uit te peuteren vindt de octopus wel de bijzonderste. Waarom zou dat zijn? (vb. omdat hij al iets aanwees voordat de octopus het gezien had) Vind jij dit ook de bijzonderste arm? Of toch een andere?
 - De octopus troost zichzelf door zichzelf een schouderklopje te geven. Kan jij jezelf troosten? Zo ja, hoe deed je dat al? (alle antwoorden zijn goed). Wie kan jou het best troosten (alle antwoorden zijn goed) Heb je al eens iemand anders getroost? Hoe deed je dat? (alle antwoorden zijn goed)
 - De potvis krijgt de achtste octopusarm cadeau. Wat is het mooiste / origineelste cadeau dat jij ooit kreeg? (alle antwoorden zijn goed)
 - Wat gaat de potvis met de octopusarm doen? (alle dingen die de octopus opgesomd heeft. Laat de kinderen tot de conclusie komen dat de potvis 1 arm voor verschillende dingen gaan gebruiken)
 - Wat vind je van het resultaat na het uitwisselen van de poot en de vin? (grappig, onnodig, slim, ... Alle antwoorden zijn goed)
-
- De octopus zegt dat hij één arm als reserve ziet. Hij geeft hem zelfs weg aan de potvis. Welk lichaamsdeel zou jij kunnen missen denk je? (een vinger, een tand,alle antwoorden zijn goed, maar laat de keuze uitleggen) Welk lichaamsdeel kan je absoluut niet missen? (je hart, je hersenen, ...alle antwoorden zijn goed, maar laat de keuze uitleggen)
 - We bespraken de armen van de octopus, maar waarvoor gebruik jij je armen zoal? (Laat opsommen, alle antwoorden zijn goed, maar benoem dat handen/vingers geen armen zijn. Kom tot de conclusie dat de handen/vingers aan onze armen best wel een meerwaarde zijn)
-
- Welke woordkaarten (zie bijlage) vind je dat bij het boek passen en waarom? (alle antwoorden zijn bespreekbaar, houd rekening met verschillende meningen)
 - Annemarie van Haeringen won al verschillende prijzen. Vind je dat ze voor de illustraties van dit boek ook een prijs verdient? Waarom wel/niet? (alle antwoorden zijn goed)

Creatieve verwerking

Spelen met taal

Octo verwijst naar het Latijnse 8. Leer tot 10 tellen in het Latijn (zie bijlage 2).

Spreeken

De octopus gebruikt voor elke activiteit een andere arm.

- Waarvoor gebruiken wij onze armen? Voor welke activiteiten heb je maar één arm nodig? Wat als je maar één arm of zelfs geen armen hebt? Hoe kunnen mensen die een (deel van een) arm missen zich behelpen? (eventueel kan je volgend filmpje (deels) laten zien: www.hulpmiddelenwijzer.nl/situatie/eenhandig)

Beeld

- Wij zijn gewoon om met onze armen/handen te tekenen. Wat als we dat nu eens met onze mond zouden doen, of met onze voeten? Probeer het uit.
- De brieven liepen uit door het water. Maak waterverfschilderijtjes met zout:
www.youtube.com/watch?v=gfWJBtWvfl4

Bewegen

Maak een dansles met enkel armen en handen. Gebruik volgend filmpje of verzin zelf een dansbeweging: www.youtube.com/watch?v=OtVFV8PDYzA

Schrijven

Ocharme, de octopus kreeg nooit antwoord. Schrijf hem een brief met de juryleden.

Ritme

De octopus gebruikt één arm om te slaan. Slaan gaan we niet doen, maar ritmes klappen is wel leuk. Gebruik onderstaande filmpjes of verzin zelf dergelijke opdracht.

- www.youtube.com/watch?v=aKSs-WHSPsI&list=PL2eKeOIFKgu2_Cr1V3jSJIW5xv8lh9He4&index=5
- www.youtube.com/watch?v=qIyUAeQUINc&list=PL2eKeOIFKgu2_Cr1V3jSJIW5xv8lh9He4&index=6
- www.youtube.com/watch?v=Lx3pKXph6bM&list=PL2eKeOIFKgu2_Cr1V3jSJIW5xv8lh9He4&index=7
- www.youtube.com/watch?v=ceZLgeNsFK8&list=PL2eKeOIFKgu2_Cr1V3jSJIW5xv8lh9He4&index=8

Varia

Laat de juryleden iets eten (een koekje, stukjes fruit) zonder hun handen te gebruiken (kinderen die in de scouts zitten, kennen ongetwijfeld “de spaghetti zonder bestek-dag”).

4 VERDER LEZEN

- Hoge beren vangen veel wind / Korneel De Rynck en Naomi Christiaens (ill.) (Pelckmans, 2021)
www.boekenzoeker.be/hoge-beren-vangen-veel-wind

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Karen Simaëys, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

vrolijk	grappig	flauw
spannend	kleurrijk	donker
saai	verrassend	echt gebeurd
niet echt gebeurd	gevaarlijk	mooie kleuren
droevig	vrienden	lelijke kleuren
lief	eng	leuk
stoer	makkelijk	moeilijk
origineel	fantasie	avontuur

BIJLAGE 2

unus	1
duo	2
tres	3
quattuor	4
quinque	5
seks	6
septem	7
octo	8
nono	9
decem	10

Bron: www.nl.wikipedia.org/wiki/Tabel_met_numeralia_in_het_Latijn